

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
TOSHKENT TUMANLARARO IQTISODIY SUDI
Ўзбекистон Республикаси Номидан
Ҳал қилув қарори

Тошкент шаҳри**2023 йил 20 декабрь**

Тошкент туманлараро иқтисодий судининг судьяси Й.Норбеков раислигида, судья ёрдамчиси Л.Шодиевнинг котиблигида, Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Тошкент вилоят ҳудудий бошқармасининг даъвогар «TOSHKENTDONMAHSULOTLARI» АЖ манфаатида жавобгар «MAXIMA AGRO CLASTER» МЧЖ ҳисобидан 50 312 919,8 сўм асосий қарз ва олдиндан тўланган суд харажатларини ундириш тўғрисидаги даъво аризаси асосида қўзғатилган иқтисодий ишни, Тошкент туманлараро иқтисодий суди биносида, очик суд мажлиси муҳокамасида, тарафлардан: даъвогар вакили С.Назаров (ишончнома асосида), иштирокида кўриб чиқиб, суд қуйидагиларни,-

а н и қ л а д и :

Тошкент туманлараро иқтисодий судига Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Тошкент вилоят ҳудудий бошқармаси даъвогар TOSHKENTDONMAHSULOTLARI АЖ манфаатида жавобгар «MAXIMA AGRO CLASTER» МЧЖга нисбатан даъво аризаси билан мурожаат қилиб, даъво талабида жавобгар ҳисобидан даъвогар фойдасига 50 312 919,8 сўм асосий қарз ва олдиндан тўланган суд харажатларини ундиришни сўраган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар судга кўргазма бериб, суддан даъво аризани тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

Жавобгар «MAXIMA AGRO CLASTER» масъулияти чекланган жамияти вакили телефон орқали хабардор қилинган бўлсада, суд мажлисига вакил иштирокини таъминламади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринларда матнда – ИПК деб юритилади) 128-моддасининг иккинчи қисмида, иқтисодий суд ишларини юритишда суд томонидан ажримнинг кўчирма нусхаси суд томонидан электрон почта орқали ёки хабардор қилинганлик фактини тасдиқловчи бошқа алоқа воситаларидан фойдаланган ҳолда юборилган кундан эътиборан уч кун ўтган бўлса иштирокчи суд томонидан тегишли тарзда хабардор қилинган деб ҳисобланиши белгиланган.

ИПК 170-моддасининг учинчи қисмида, иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкинлиги белгиланган.

Суд тарафлар вакиллариининг фикрини тинглаб, иш ҳужжатларини ўрганиб қуйидаги асосларга кўра даъво аризани қаноатлантиришни лозим деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг (бундан буён матнда ФК деб юритилади) 8 ва 234-моддаларига асосан, мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

ФКнинг 236-моддасига кўра мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонунчилик талабларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаган тақдирда эса - иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

ФКнинг 465-моддасининг биринчи бандига кўра, контрактация шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги махсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги махсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай махсулотни харид қилган шахсга – таййорловчига шартлашилган муддатда топшириш мажбуриятини олади, таййорловчи эса бу махсулотни қабул қилиш, унинг ҳақини шартлашилган муддатда муайян баҳода тўлаш мажбуриятини олади.

Иш ҳужжатларидан аниқланишича, даъвогар «TOSHKENTDONMAHSULOTLARI» АЖ таёровчи Қуйичирчиқ туманидаги «Махима Агро Кластер» МЧЖ ўртасида 2022 йил 19-октябрдаги 9-сонли «Бошқоқли дон харид қилиш бўйича» контрактация шартномаси тузилган.

Шартномага асосан, хўжалик 2023 йил ҳосили учун 26 гектар ер майдонида ғалла етиштириш учун, «Тайёровчи» дан 6.470 кг ғалла уруғини харид қилиб олган.

Тарафлар ўртасида тузилган контрактация шартномасига асосан, «Хўжалик» уруғлик қийматининг 5 банк иш кунида 100 фоиз миқдорда олдиндан тўлаб бериш мажбуриятини олган.

Жавобгар «Махима Агро Кластер» МЧЖ томонидан шартнома шартларига кўра даъвогардан маҳсулотни қабул қилиш учун 2022 йил 2 декабрь куни жамият вакили И.Эргашев номига 2-сонли ишончнома расмийлаштирилган.

Ушбу ишончнома асосида 02.012.2022 йилдаги товар-транспорт накладной асосида Д.Каримқулов бошқарувчидаги 01Q231 ТВ давлат рақамли юк автомобили билан 6470 кг уруғлик бугдой даъвогар омборидан чиқим қилинган ва жавобгар вакилига топширилган.

ФКнинг 466-моддасининг биринчи қисмига кўра, Қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи ўстирилган ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотини тайёровчи контрактация шартномасида назарда тутилган миқдор ва ассортиментда топшириши шарт.

Судга тақдим етилган солиштирма-далолатнома ҳужжатларида кўринишича, 01.08.2022-01.08.2023 йилгача 50 312 919,8 сўм қарздорлик бўйича тўловлар амалга оширилмаган.

Суд даъво талабида сўралган 50 312 919,8 сўм асосий қарз ундириш қисмини асосли деб ҳисоблайди ва уни тўлиқ қаноатлантиришни лозим деб ҳисоблайди.

ФК 333-моддасининг биринчи қисмига кўра, қарздор айби бўлган тақдирда мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун, агар қонунчиликда ёки шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, жавоб беради.

ИПК 118-моддасининг биринчи қисмига асосан суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилиши белгиланган.

Суд тарафларнинг фикрини тинглаб, иш ҳужжатларини ўрганиб, даъво аризани тўлиқ қаноатлантиришни, жавобгар «MAXIMA AGRO CLUSTER» масъулияти чекланган жамияти ҳисобидан даъвогар «TOSHKENTDONMAHSULOTLARI» акционерлик жамияти фойдасига 50 312 919,8 сўм асосий қарз ва олдиндан тўлаб чиқилган 33 000 сўм суд харажати ундиришни, жавобгар «MAXIMA AGRO CLUSTER» масъулияти чекланган жамияти ҳисобидан давлат бюджетига 1 006 258.3 сўм давлат божини ундиришни лозим деб топди.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 68,118,169,176-180,186,192-моддаларини қўллаб,

қ а р о р қ и л д и :

Даъво талаблари тўлиқ қаноатлантирилсин.

Жавобгар «MAXIMA AGRO CLUSTER» масъулияти чекланган жамияти ҳисобидан даъвогар «TOSHKENTDONMAHSULOTLARI» акционерлик жамияти фойдасига 50 312 919,8 сўм асосий қарз ва олдиндан тўлаб чиқилган 33 000 сўм суд харажати ундирилсин.

Жавобгар «MAXIMA AGRO CLUSTER» масъулияти чекланган жамияти ҳисобидан давлат бюджетига 1 006 258.3 сўм давлат божи ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қабул қилингандан кейин бир ойлик муддат ўтгач қонуний кучга киради.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач, ижро варақаси берилсин.

Мазкур ҳал қилув қарори устидан бир ойлик муддат ичида апелляция тартибида шикоят қилиниши (протест келтирилиши) мумкин.

Судья

Й.Т.Норбеков

